 RNLKWC/IS/SANSKRIT/SAN-103/21

End Semester Examination, 2021

Semester - I

Sanskrit

PAPER -103

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः)

1) यथानिर्देशं प्रश्नाः समाधेयाः –

क) यथेच्छं प्रश्नद्वयम् उत्तरत । **2×2=4**

i) माहेश्वरसूत्राणि लिखत ।

ii) ऊकालः इत्यस्य विग्रहं समासनाम च लिखत ।

iii) अनुनासिकसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ? तस्य अर्थं लिखत ।

iv) तपरस्तत्कालस्य इति सूत्रे तपरशब्दस्य कोऽर्थः?

ख) यथाकामं प्रश्नद्वयम् उत्तरत – **2×2=4**

i) अचः इति षष्ठयन्तं पदं कुत्र उपतिष्ठते ?

ii) तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य इति सूत्रस्य अर्थं लिखत ।

iii) नञ् कतिविधः? अनचि च इति सूत्रे च स कीदृशः?

iv) अवैहि इत्यत्र वृद्धिः कथम् असाधुः?

2) यथानिर्देशम् उत्तरत –

क) यथाभिलाषं सूत्रद्वयं व्याख्यात । **4×2=8**

i) आदिरन्त्येन सहेता ।

ii) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् ।

iii) न वेति विभाषा ।

iv) अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः।

(Turn Over)

ख) अनुप्रियं द्वौ समाधत्त । **4×2=8**

i) इको गुणवृद्धी इति सूत्रं व्याख्यान ।

ii) वान्तो यि प्रत्यये इति सूत्रं व्याख्यात ।

iii) एङि पररूपम् इति सूत्रं व्याख्यान ।

iv) रूपं साधयत – गवाग्रम् ।

3) यथानिर्देशं समाधेयम् – **8×2=16**

क) स्वरवर्णानां सकारणं प्रभेदाः दर्शनीयाः।

अथवा

``तेन विश्वपाभिः इत्यत्र `हो ढः' इति ढत्वं न भवति'' — इति पङ्क्ति व्याख्यान ।

ख) व्याख्यात — परनित्यान्तरङ्गापवादानामुत्तरोत्तरं बलीयः ।

अथवा

नाज्झलौ इति सावणर्यनिषेधस्तु न दीर्घशकारयोः,
ग्रहणकशास्त्रस्य सावर्ण्यविधिनिषेधाभ्यां प्रागनिष्पत्तेः।